

Nr 129.

Av herr **Lindström**, *angående revision av lagen med vissa bestämmelser om tryckta skrifter vid krig eller krigsfara.*

Vid lagtima riksdagen 1940 antogs en lag med vissa bestämmelser rörande tryckta skrifter vid krig eller krigsfara. Lagens ikraftträdande blir beroende av om och när ett av riksdagen samtidigt såsom vilande antaget förslag om ändringar i regeringsformen, riksdagsordningen och tryckfrihetsförordningen slutligt antages.

Enligt nämnda lag, jämförd med den nya 6 § tryckfrihetsförordningen, kan i vissa angivna fall i särskild ordning beslutas om förhandsgranskning av tryckta skrifter, om förbud att i riket införa sådana skrifter samt om utgivningsförbud rörande periodiska skrifter.

Lagförslaget stadgar sålunda bland annat, att vid krig eller krigsfara, vari riket befinner sig, må förordnas, att vad i 3—5 §§ stadgas om förhandsgranskning och införsel förbud skall äga tillämpning. Sådant förordnande meddelas av Konungen, när riksdagen ej är samlad, och av Konungen med riksdagens samtycke, när riksdagen är samlad. Jämlikt 3 § ankommer det på Konungen ensam att till skydd för allmänna intressen, vilka närmare angivas i 2 §, meddela stadgande om förhandsgranskning av tryckta skrifter i den omfattning och ordning, som prövas erforderlig och lämplig.

Lagförslagets avfattning torde medgiva, att lagen ges tillämpning exempelvis endast i fråga om förhandsgranskning. Däremot lär formuleringen icke inrymma möjlighet för Konungen och riksdagen att besluta om en begränsning av tillämpningen med hänsyn till de olika allmänna intressen, som skola skyddas genom åtgärden ifråga.

Emellertid synes det vara önskvärt, att en sådan differentiering beträffande lagens tillämpning kan ske. Detta skulle göra det möjligt att under vissa, i utrikespolitiskt avseende relativt mindre spända förhållanden — därvid fara för krig likväl föreligger — införa en förhandsgranskning av tryckta skrifter, vilken begränsas till att skydda intressen av inrikespolitisk art och alltså avser att förhindra, att periodisk skrift innehåller sådant som är ägnat att undergräva krigslydnaden eller åsyftar att förbereda samhällsordningens omstörtande med våldsamma medel eller med hjälp av främmande makt.

Något förslag till lagtext skall icke här framläggas. Jag har endast velat framhålla dessa synpunkter, vilka torde böra beaktas vid den omarbetning av lagtexten, som enligt min mening bör äga rum, innan grundlagsändringen slutligt antages.

Under förutsättning att icke det vilande förslaget till ändrad lydelse av § 86 regeringsformen och § 38 riksdagsordningen samt till införande i tryckfrihetsförordningen av en ny paragraf, betecknad såsom § 6, av riksdagen förkastas, får jag alltså hemställa,

att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om skyndsamt utredning och förslag till innevarande riksdag angående revision av lagen med vissa bestämmelser om tryckta skrifter vid krig eller krigsfara, därvid ovan angivna synpunkter böra vinna beaktande.

Stockholm den 23 januari 1940.

Rickard Lindström.